

เอกสารแนวทางการเขียนแผนการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
เรื่อง “สอนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ”
วิทยาลัยธาดูปพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

1. ความสำคัญของวิธีปฏิบัติที่ดี

ในศตวรรษนี้เป็นยุคไอที จำนวนความรู้นั้นเพิ่มขึ้นมหาศาลอย่างรวดเร็ว ทุกวันเราไล่ไม่ทัน ดังนั้นเราไม่ต้องการนักศึกษาที่ ท่องเก่ง เรียนเก่ง เพียงอย่างเดียว แต่เราก็อยากได้นักศึกษานักศึกษาบัณฑิตที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรู้อะไรใหม่ๆ เรื่อย ๆ และก็รู้วิธีที่จะเรียนรู้ด้วย ก็คือมีทักษะการเรียนรู้ที่เรียกว่า Learning skill โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาควรให้เกิดการใช้ทักษะชีวิต ที่เรียกว่า “ life skill ” ในโลกของการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์สอนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เทคนิคและวิธีการสอนที่สามารถนำไปปรับใช้กับการศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีความล้ำสมัยไปอย่างมาก เมื่อการเรียนการสอนของเรายังเป็นวิธีแบบเดิมๆ เช่น อ่านให้ฟัง เขียนหน้าชั้น เขียนตามคำบอก วิธีเหล่านี้อาจจะไม่มีความน่าสนใจหรือแรงดึงดูดเพียงพอให้นักศึกษาสนใจในบทเรียนหรือการสอนของเรา ยิ่งนักศึกษามีความรู้ด้าน IT หรือ นักศึกษาที่ก้าวหน้าไปพร้อมกับโลกไซเบอร์ มักที่จะมีข้อมูลหรือความรู้ก่อนที่จะมานั่งเรียนจากเรา จึงเกิดความน่าเบื่อหน่าย หรือจำเจ ดังนั้น เราซึ่งเป็นผู้สอนต้องก้าวไปข้างหน้าก่อนนักศึกษาอย่างน้อย 1 ก้าว เสมอ เพื่อที่จะนำเอาสิ่งที่ได้รู้ได้เห็นจากโลกปัจจุบันมาสอนนักศึกษาได้ ในศตวรรษนี้เป็นยุคไอที จำนวนความรู้นั้นเพิ่มขึ้นมหาศาลอย่างรวดเร็ว ทุกวันเราไล่ไม่ทัน ดังนั้นเราไม่ต้องการนักศึกษาที่ ท่องเก่ง เรียนเก่ง เพียงอย่างเดียว แต่เราก็อยากได้นักศึกษานักศึกษาบัณฑิตที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรู้อะไรใหม่ๆ เรื่อย ๆ และก็รู้วิธีที่จะเรียนรู้ด้วย ก็คือมีทักษะการเรียนรู้ที่เรียกว่า Learning skill โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาควรให้เกิดการใช้ทักษะชีวิต ที่เรียกว่า “ life skill ” ในโลกของการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

ทักษะสำคัญ 3 เรื่องคือ

1. ทักษะชีวิตและการทำงาน (working skill and life skill) ได้แก่

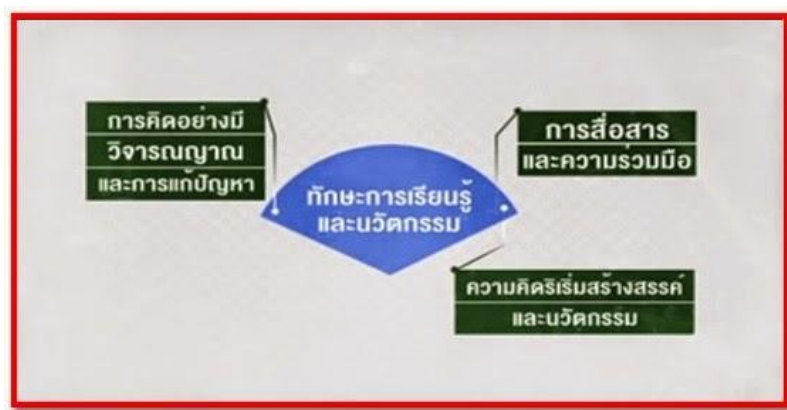
- ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ
- ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
- การเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้
- ทักษะด้านสังคมและทักษะด้านวัฒนธรรม
- การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง

โดยสอนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับคนอื่น ไม่ให้มีการแข่งขันกันเพราะในอดีตที่ผ่านมานักศึกษาไทยจะมีเรื่องของการแข่งขันค่อนข้างสูง สอนให้นักศึกษารู้ว่าทุกคนในประเทศคือพี่น้องที่จะร่วมสร้างชาติไปด้วยกัน

2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่

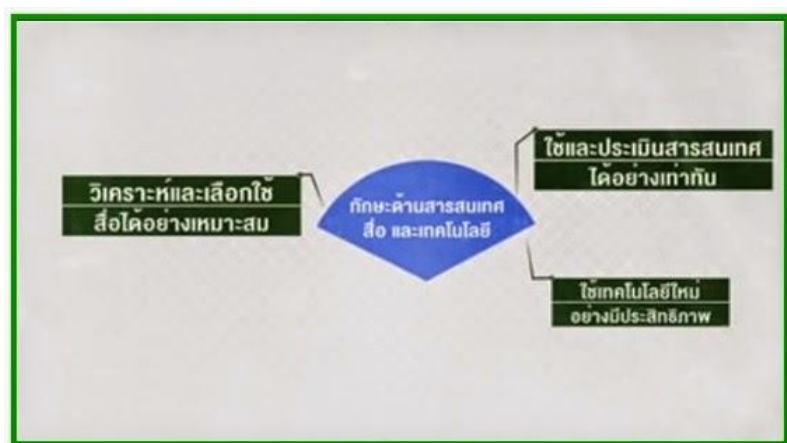
- การสื่อสารและความร่วมมือ
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

วิธีการสอน คือ สอนไม่ให้นักศึกษาเชื่อเราแต่สอนให้นักศึกษาเกิดความสงสัยอยากเรียนรู้ซึ่งจะครอบคลุมไปถึงการใช้ข้อมูลต่างๆ อย่างถูกต้องตามสากลปฏิบัติ โดยจะเน้นสอนเรื่องให้นักศึกษาพาตัวเองไปสู่โลกอนาคตไม่ใช่กลับไปเหมือนในอดีต

3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อันได้แก่

- ใช้และประเมินสารสนเทศได้อย่างเท่ากัน
- ใช้เทคโนโลยีใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ
- วิเคราะห์และเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม

การเรียนการสอนควรเน้นจุดสำคัญคือการเปลี่ยนวิธีการของการศึกษา (เปลี่ยนเป้าหมาย จาก “ความรู้” ไปสู่ “ทักษะ”) จากเอาอาจารย์เป็นหลักต้องเปลี่ยนเป็นเอานักศึกษาเป็นหลัก เรียน โดยการปฏิบัติ เน้นรูปแบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า Project Based Learning (PBL) คือการเรียนโดย ทำโปรเจค โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการทำงานจริง หรือ โปรเจคต่างๆ โดยที่อาจารย์เป็น เพียง Coach ที่คอยช่วยเหลืออยู่ข้าง ๆ การเรียนแบบนี้จะฝึกให้นักศึกษารู้จักการใช้ทักษะต่างๆ

ตั้งแต่การตีโจทย์ ค้นหาหาข้อมูล หัดตรวจสอบและประเมินข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่เหมาะสมมาใช้กับ project นักศึกษาจะได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง เพิ่มทักษะในการสื่อสาร การนำเสนออย่างสร้างสรรค์ และที่สำคัญที่สุดคือการได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน เพื่อต่อยอดเป็นองค์ความรู้ของตัวเองต่อไป ซึ่งโปรเจกหนึ่ง เราสามารถออกแบบและแก้ไขเงื่อนไข ให้นักศึกษาได้สามารถเรียนรู้ทักษะได้หลายด้าน โดยอาจารย์ต้องฝึกการเป็นผู้ให้คำแนะนำตลอดจนเสริมสร้างวิธีการต่างๆ ให้นักศึกษาเกิดการลงมือปฏิบัติซึ่งนำไปสู่องค์ความรู้ที่ตัวนักศึกษาเองนั้นเป็นผู้ค้นพบขึ้นมาจากกระบวนการเรียนรู้แบบ Project Based Learning ”

คุณลักษณะของอาจารย์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งอาจารย์ต้องมีลักษณะดังนี้

1. Experience คือ อาจารย์มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่
2. Extended คือ อาจารย์มีทักษะการค้นหาคำความรู้ที่อยู่ตลอดเวลา
3. Expanded คือ อาจารย์มีการขยายผลของความรู้สู่ผู้ศึกษา
4. Exploration คือ อาจารย์มีการเลือกเนื้อหาที่ทันสมัย
5. Evaluation คือ อาจารย์เป็นนักประเมินที่ดี
6. End-User คือ อาจารย์เป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี
7. Enabler คือ อาจารย์สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียนและเนื้อหา
8. Engagement คือ อาจารย์มีการร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
9. Efficient and Effective คือ อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

